

Handläggare:
Ann-Sofi Forsmark
Telefon: 08-508 28 347**Till:**
Kulturnämnden
2017-04-03

Stadsarkivets underlag för budget 2018 med inriktning 2019 och 2020

Förslag till beslut

Stadsarkivet föreslår att kulturnämnden beslutar följande:

- att godkänna Stadsarkivets förslag till underlag för budget år 2018 med inriktning 2019 och 2020 och överlämna ärendet till kommunstyrelsen
- att förklara beslutet omedelbart justerat

Lennart Ploom
Stadsarkivarie

Ärendets beredning

Ärendet har behandlats i Stadsarkivets förvaltningsgrupp den 27 mars och i kulturnämndens arkivutskott den 29 mars 2017.

Innehållsförteckning

1 Kommunfullmäktiges inriktningsmål.....	3
1.1 Ett Stockholm som håller samman.....	3
1.2 Ett klimatsmart Stockholm.....	3
1.3 Ett ekonomiskt hållbart Stockholm.....	4
1.4 Ett demokratiskt hållbart Stockholm.....	5
2 Nämndens verksamhetsområde	5
3 Sammanfattande ekonomisk analys.....	9
3.1 Drift.....	9
3.2 Investeringar.....	10
3.3 Betydande projekt som inte är investeringar.....	10
4 Övriga redovisningar	11
5 Lokalförsörjningsplan.....	12
5.1 Inledning	12
5.2 Beskriv behov/efterfrågan samt bedömning av andra bakomliggande faktorer som förändrar behovet av lokaler	13
5.3 Kapacitetsbeskrivning.....	13
5.4 Förändringar i lokalbeståndet.....	13
5.5 Kostnadsutveckling.....	14
5.6 Effektiviseringsmöjligheter.....	15
5.7 Övrigt	16

Bilagor

Bilaga 1: KuNkark 2018-2020

1 Kommunfullmäktiges inriktningsmål

1.1 Ett Stockholm som håller samman

Stockholms historia är en del av stockholmarnas gemensamma identitet. Förankring i historien bidrar till stadens sammanhållning. Genom att säkerställa en jämlik tillgång till stadens information förstärker Stadsarkivet stockholmarnas möjligheter att agera, påverka och vara delaktiga i stadens utveckling och ökar förutsättningarna för en sammanhållen stad.

- Stadsarkivet ska upplevas som ett angeläget arkiv för alla medborgare. Som huvudstadens arkiv ska Stadsarkivet attrahera och vara en resurs för både stockholmare och besökare. Stadsarkivet samarbetar med andra aktörer för att nå en större och bredare publik på nya platser, och för att stimulera till ett innovativt och ökat användande av arkiven. Särskilt prioriterat är att nå grupper som tidigare inte känt till eller tagit del av arkivets resurser.
- Arkiv efter föreningar, organisationer, företag och privatpersoner rymmer viktiga delar av Stockholms historia. Stadsarkivet utvecklar samarbeten för att bevara dessa arkiv. Prioriterat är att nå föreningar och andra vilkas berättelser är svagt representerade i arkiven. På det sättet stärks stadens minne och Stadsarkivets roll som alla medborgares arkiv.
- Stadsarkivet förvarar 85 000 meter arkiv på papper. Under perioden kommer volymen att öka med cirka 20 procent till 105 000 meter. Stadsarkivet etablerar ny arkivförvaring vid Liljeholmskajen som möjliggör kostnadseffektiv förvaring av 100 000 meter arkiv. Därmed tillgodoses stadens behov av arkivlokaler för överskådlig tid. Samtidigt skapas förutsättningar för en innovativ och attraktiv publik verksamhet kopplad till Stockholms bebyggelseutveckling. Verksamheten ska utvecklas och drivas i samverkan med andra aktörer, bland andra trafikkontoret, Stadsmuseet, ArkDes och KTH.
- eDok, som leds av Stadsarkivet, standardiserar arbetssätt i stadens verksamheters ärendehantering. Detta ger en likställd dokumentation som främjar en demokratisk och jämlik tillgång till stadens information. Under perioden införs eDok i alla stadens verksamheter via ett projekt lett av Stadsarkivet. Stadsarkivet är systemägare av eDok och e-arkiv Stockholm och ansvarar för systemens förvaltning.

1.2 Ett klimatsmart Stockholm

Under perioden kommer Stadsarkivet fortsätta att arbeta för effektivisering av energiförbrukningen i sina verksamheter och söka klimatsmarta lösningar för bättre nyttjande av de tekniska resurserna. Utifrån stadens miljöprogram har Stadsarkivet upprättat en miljöhandlingsplan, som bland annat omfattar källsortering och en miljöorienterad rese- och mötespolicy.

Under perioden kommer nya lokaler för arkivförvaring vid Liljeholmskajen att tas i bruk. Med effektivare nyttjande av lokalernas volym kan nästan dubbelt så mycket arkivhandlingar per kvadratmeter förvaras än tidigare. Tillsammans med nya tekniska, smarta lösningar för hantering av arkiven och ett stabilare klimat kommer användandet av de nya lokalerna minska den totala miljöpåverkan av stadens arkivförvaring. Ökad digitalisering kommer att minska behovet av transporter av analoga handlingar. Andra klimatsmarta åtgärder är:

- Införandet av stadsgemensamt digital ärende- och dokumenthanteringssystem (eDok) innebär att staden går över till helt digital ärendehantering och e-förvaltningens realiserande med en digital administration.
- En ökad digitalisering ökar stockholmarnas tillgång till information. I upphandlingen av digitaliseringstjänster skapas förutsättningar även för andra av stadens verksamheter att digitalisera. Därmed ges förutsättningar för utvecklande av fler e-tjänster och andra digitala lösningar som sammantaget minskar belastningen på miljön.

1.3 Ett ekonomiskt hållbart Stockholm

Arkiven och informationen i dem ger omfattande möjligheter till återanvändning. PSI-lagen och arbetet med öppna data utgår ur de möjligheter ett ökat återanvändande ger för andra aktörers utvecklande av nya tjänster. Stadsarkivet intensifierar arbetet med att utveckla perspektiven kring detta. Stadsarkivet stärker också rollen som en del i Stockholm som ledande kunskapsregion. Vid Liljeholmskajen etablerar Stadsarkivet arkivlokaler som på sikt sänker stadens kostnader för arkivförvaring.

- I utvecklandet av verksamheten vid Liljeholmskajen ska Stadsarkivet öka ansträngningarna för att stimulera till innovation och ökat återanvändande. Ett viktigt moment är att bjuda in nya målgrupper som kan bidra med nya perspektiv kring hur arkivinformation kan återanvändas och skapa nyttor och värden. Under perioden behöver även e-arkiv Stockholm bli mer användaranpassat för att ytterligare kunna stimulera till återanvändning av information.
- Genom den kapacitetsökning som genereras av de nya lokalerna vid Liljeholmskajen ska Stadsarkivet mer aktivt verka för att mer av stadens verksamheters arkiv förvaras i Stadsarkivet.
- Stadsarkivet minskar stadens kostnader för digital arkivering genom stadsgemensamma e-arkiv Stockholm.
- eDok ska minska stadens kostnader för ärendehandläggning genom etablerandet av standardiserade och digitala arbetssätt.
- Stadsarkivets uppdragsverksamhet ger stadens verksamheter kostnadseffektiva lösningar för informationshantering.
- Stadens arkivkompetens, det vill säga kompetens att strukturera information och göra den tillgänglig för användare, finns både i Stadsarkivet och ute i stadens verksamheter. Under perioden ska Stadsarkivet sträva efter att samordna kompetens och resurser ytterligare.
- Genom Stadsarkivets upphandling av digitaliseringstjänster kan kostnadseffektiva digitaliseringslösningar för förvaltningar och bolag erbjudas och Stadsarkivet vara en stadsgemensam resurs i stadens digitalisering.
- En ökad samverkan med universitet och högskola förstärker Stadsarkivets roll i utvecklande av Stockholm som en ledande kunskapsregion. Det sker genom ett utvidgat samarbete med universitet och högskola för att stödja ökad forskning i arkiven. Det sker också genom deltagande i forskningsprojekt kopplade till informations- och arkivvetenskap och digital utveckling.
- Stadsarkivet fortsätter att utveckla och öka samarbetet med arbetsmarknadsförvaltningen och Jobbtorg Stockholm för att kunna ta emot fler

aspiranter och feriearbetare.

1.4 Ett demokratiskt hållbart Stockholm

Den demokratiska staden förutsätter jämlik tillgång på information. Offentlighetsprincipen och bevarande av autentisk information i arkiven är hörnstenar i den svenska demokratin och regleras i grundlagen (Tryckfrihetsförordningen SFS 1949:105). Stadsarkivet arbetar för att utveckla offentlighet och insyn på sätt som stärker möjligheterna för stockholmarna att delta i den demokratiska processen. Stadsarkivet ska vara ett angeläget arkiv för alla och nå nya målgrupper. Fler ska känna till hur Stadsarkivet bidrar till demokrati, öppenhet och möjligheten att förstå historiska sammanhang.

- Alla arkiv i Stadsarkivet ska bli digitalt tillgängliga och lätta att använda.
- Stadsarkivet ska särskilt sträva efter att nå grupper som tidigare inte känt till eller tagit del av arkivets resurser samt att ett ökat antal barn och unga kan ta del av arkiven.
- På Stadsarkivet och Stockholmskällan kan alla lärare och elever ta reda på mer om hur den historiska och demokratiska utvecklingen format vår tid.
- Stadsarkivet ska öka närvaron på andra platser genom samarbeten med andra verksamheter och aktörer.
- En utvecklad och systematisk användardialog ska stärka kunskapen om målgruppernas behov och ökar tillgången till arkiven ytterligare.
- Publiceringen av arkivinformation, öppettider, service och webbresurser utvecklas för att möta nya förväntningar och behov.
- Stadsarkivet utvecklar och säkerställer tillgången till stadens information och stimulerar till användande genom eDok, e-arkiv Stockholm och digital informationsstrategi för Stockholms stad.
- Stadsarkivet vill vara Sveriges mest innovativa arkiv. Med fokus på utveckling och medborgarnytta utvecklas arbetsformer, tjänster och medarbetare. Stadsarkivet ska fortsätta utvecklas som en av den svenska arkivvärldens mest intressanta arbetsplatser.

2 Nämndens verksamhetsområde

Stockholms stadsarkiv ska vara Sveriges ledande arkiv. Vi är navet som stöder Stockholms stad i att ligga främst när det gäller säker, tillgänglig och öppen information om hela sin verksamhet. Vi gör historien angelägen och relevant så att stockholmarna kan skapa sin egen och hela stadens framtid. Våra tjänster är moderna och tillgängliga. Vår attityd är utåtriktad och användarorienterad.

Demokrati stärks och utvecklas genom allas rätt till insyn och tillgång till den offentliga informationen. Krav på bevarande av informationen liksom kraven vad gäller insyn och tillgång skapar förutsättningar för att medborgare behandlas lika, utan diskriminering. I en tid där Stockholm växer kraftigt, med invånare från många olika länder och bakgrunder, ställs nya krav på de offentliga verksamheter som förvaltar informationen. Under perioden ska Stadsarkivet sträva efter att nå grupper med svag koppling till arkivets verksamhet för att beskriva hur Stadsarkivet och offentlighetsprincipen kan vara en resurs för dem.

Stadsarkivet ska bli ett smart uppkopplat arkiv, som utnyttjar digitaliseringens möjligheter för att skapa största möjliga värde för användarna. Det ska vara lätt för alla att hitta och

återanvända informationen i arkiven, både på de fysiska och digitala arenorna. Etableringen på Liljeholmskajen 2019 skapar möjligheter att pröva nya metoder för både arkivhantering och publik tillgänglighet, i samverkan med andra parter.

2.1 Stadsarkivet säkerställer insyn och tillgång till stadens information

Stadsarkivet säkrar offentlighet och insyn så att alla har möjlighet att delta i demokratin, påverka och granska beslutsfattandet. Grunden för detta är säker lagring och återsökning av informationen, samt effektiva stödsystem och gemensamma arbetssätt i stadens förvaltningar. Stadsarkivet är systemägare och förvaltare av stadens gemensamma ärende- och dokumenthanteringssystem, eDok, som ska stödja en effektiv och medborgartillvärd handläggningsprocess. I takt med breddinförande av systemet under perioden kommer detta uppdrag att utvecklas och växa. Under perioden införs gemensamma arbetssätt och systemstöd i samtliga förvaltningar och bolag.

Stadens digitala information ska bevaras i e-arkiv Stockholm. E-arkivet ska kontinuerligt vidareutvecklas ur ett användarperspektiv. Med ett rikt och varierat innehåll och attraktiva sökmöjligheter stärks e-arkivet som en värdefull resurs i möjligheterna att vidareutnyttja stadens information.

Offentlighetsprincipen förutsätter en snabb och användaranpassad tillgång till arkiven. Stadsarkivet ska kunna vägleda till och lämna ut önskade handlingar på ett sätt som är anpassat efter vars och ens möjlighet att fråga efter och ta till sig informationen. Under perioden ska Stadsarkivet pröva metoder att ytterligare förbättra servicen, till exempel genom att erbjuda en högre grad av självservice.

I maj 2018 träder EU:s nya dataskyddsförordning i kraft, General Data Protection Regulation (GDPR). Svenska utredningar arbetar för närvarande med förslag till anpassningar av svensk lagstiftning, och förslag kommer att presenteras under 2017. Stadsarkivet kommer under perioden att genomföra analys och vidta åtgärder med anledning av de nya krav som GDPR ställer. Utifrån skrivningarna i GDPR och direktiv till svenska utredningar bedömer Stadsarkivet att vårt uppdrag att fortsatt behandla och bevara information för arkivändamål av allmänt intresse, vetenskapliga eller historiska forskningsändamål ges stöd i den nya regleringen.

Stadsarkivet erbjuder genom uppdragsverksamhet konsultstöd för stadens förvaltningar och bolag inom arkiv- och informationshantering. Efterfrågan är hög och kommer sannolikt öka under perioden.

Stockholms stad har en rik och mångfacetterad historia. Stadsarkivet stöder förvaltningar och bolag med att använda historien i arbetet för ett demokratisk hållbart Stockholm. Medarbetare och medborgare ska få en större kunskap om och känsla för verksamheternas villkor i historien och samtiden.

2.2 Arkiven är användbara nu och i framtiden

En snabb och säker tillgång till information är en förutsättning för stockholmarnas möjligheter att agera, påverka och vara delaktiga i stadens utveckling. Genom att digitalisera och publicera stadens information skapar Stadsarkivet förutsättningar för detta. Tillsammans med de statliga och enskilda arkiv från Stockholmsregionen som Stadsarkivet förvaltar ökar attraktiviteten i vårt samlade innehåll, och ger besökarna en rikare bild av Stockholm och dess plats i historien och samtiden.

Stockholms stadsarkiv ska bli ett smart uppkopplat arkiv. Stadsarkivet ska använda den senaste tekniken och ha en dialog med användarna om hur vi kan förbättra våra digitala verktyg. Användarna ska kunna ha arkiven som utgångspunkt för eget lärande och skapande, både på fysiska besöksplatser och digitala arenor. Den data som tillgängliggörs ska vara öppen och möjlig att återanvända på det sätt användaren vill. För att uppnå detta under perioden, behövs både ett strategiskt digitalt utvecklingsarbete i samverkan med andra parter, kompetenshöjande insatser och rekrytering av ny kompetens. Stadsarkivet deltar aktivt i stadens övergripande arbete kring öppen data och ingår i den styrgrupp som bildats för att driva på fortsatt utveckling.

Stadsarkivet utvecklar tillsammans med fastighetskontoret nya lokaler på Liljeholmskajen som säkerställer att alla arkiv som förvaras av Stadsarkivet är tillgängliga, och att behovet av accessionsutrymme för kommande stora leveranser kan säkerställas för överskådlig tid. Verksamheten i Liljeholmen ska förstärka tillgången till stadens bebyggelsekopplade arkiv, bland annat UNESCO-världsminnets Stockholms byggnadsritningar och ska bedrivas i samverkan med Stadsmuseet, trafikkontoret och andra intressenter.

Arkivens tillgänglighet förutsätter kontinuerlig vård, så att informationen inte går förlorad. Under perioden kommer Stadsarkivets vårdplan utvecklas med inriktning på en sammanhållen långsiktig strategi för både de fysiska och digitala arkiven.

Stadsarkivet samverkar med Riksarkivet och andra inom digitalisering och tillgängliggörande. Denna samverkan ska förstärkas och utvecklas till att omfatta fler verksamhetsområden.

Stadsarkivet ska vara alla stockholmares arkiv. Mycket information om staden och dess invånare och verksamheter skapas i andra sammanhang än de offentliga. Under perioden ska Stadsarkivet utveckla arbetet med civilsamhällets arkiv. En ny förvärvspolicy, som stöder aktiv insamling av arkivinformation som ger en så bred bild av stadens människor och verksamheter som möjligt, ska tas fram och implementeras.

Under perioden deltar Stadsarkivet i flera forskningsprojekt kopplade till informations- och arkivvetenskap, digital utveckling och historisk forskning:

- Projektet "Bekönade rum. Mångdimensionella vandringar i stadens historia" bedrivs i samverkan med Stockholmia och Stockholms universitet. I projektet ska historiskt källmaterial som berättar om hur olika rum i staden, inne och ute, skapats för och använts av män och kvinnor, göras mer tillgängligt och sökbart för vidare forskning.
- En ansökan om ett flerårigt samverkansprojekt för publicering av svenska historiska befolkningsdata, SWEDPOP, har inlämnats till Vetenskapsrådet. Parter är Stadsarkivet, Riksarkivet, Umeå universitet, Lunds universitet och Göteborgs universitet. Om ansökan beviljas pågår projektet 2018-2025.
- Under perioden avslutas ett forskningsprojekt med inriktning på digital informationsvärdering i samverkan med Mittuniversitetet.

2.3 Stadsarkivet är angeläget, känt och tillgängligt

Stadsarkivet ska ha en känd och välbesökt verksamhet, som hjälper människor finna nya referensramar som ger perspektiv på stadens framtidsfrågor. Detta perspektiv inkluderar såväl de fysiska arenor (läsesal och programverksamhet i egna och andras lokaler) som de digitala arenor där Stadsarkivet är verksamt (extern webb, intranät, sociala medier med mera).

Besökarna ska mötas av engagerade, kompetenta och användarorienterade medarbetare, som

stöder sökandet efter och lärandet om den egna platsen i historien. De senaste åren har besöken till Stadsarkivets publika läsesal på Kungsklippan ökat kraftigt. De kommande årens utmaning är att öka närvaron på fler platser och att nå användare som idag inte känner till vår verksamhet.

I början av 2019 öppnar Stadsarkivet en ny publik verksamhet vid Liljeholmskajen med inriktning på stadens bebyggelseutveckling, i samverkan med intressenter både inom och utom staden. Visionen är att skapa ett centrum för stadens bebyggelseutveckling där historien kopplas ihop med framtiden, och som är attraktivt både för forskare och en bred stockholmsintresserad allmänhet. Parallellt sker fortsatt utveckling av de publika ytorna på Kungsklippan, samt av verksamhet på platser utanför arkivens läsesalar, till exempel biblioteken.

Stadsarkivet och Stadsmuseet har i det gemensamma projektet ”Stockholms historia – en del i framtiden” kartlagt och analyserat inom vilka områden ett mer utvecklat samarbete skulle ge stockholmarna en förbättrad tillgång till sin historia. Projektets resultat ska nu implementeras i framförallt besöksplatsernas verksamhet. Stadsmuseets Faktarumsverksamhet finns på plats i Stadsarkivets läsesal på Kungsklippan fram till hösten 2018, och i de nya besöksplatserna vid Liljeholmskajen och i Stadsmuseet Slussen ska besökarna på olika sätt få tillgång både till arkivets och museets resurser.

Stadsarkivets välbesökta och breda programverksamhet ska fortsätta utvecklas i samverkan med andra för att nå nya besökare. Med arkiven och historien som utgångspunkt ska Stadsarkivet skapa utrymme för dialoger kring aktuella händelser och företeelser i omvärlden.

Genom att erbjuda studiebesök, tematiska skolpaket och löpande presentera arkivinformation på Stockholmskällan och Stadsarkivets webb, stöder Stadsarkivet lärandet om demokratins och historiens roll i dagens samhälle. Stadsarkivet ska under perioden särskilt se över hur skolor som idag inte känner till arkivets verksamhet kan nås.

För att få största möjliga effekt för användarna ska samspelet mellan Stadsarkivets digitala arenor och fysiska besöksplatser utvecklas. Samspelet mellan olika verksamhetsområden ska också utvecklas i syfte att förstärka samlade erbjudandet mot de olika användargrupperna.

2.4 Stadsarkivets resurser används så att de ger stadens invånare största möjliga värde.

Stadsarkivets mål är formulerade utifrån vilka värden som skapas, det vill säga som utgår från vad vi vill att människor ska få ut av oss. Under perioden ska arbetssätt och uppföljning utvecklas enligt metoden Systemsyn (Systems thinking) som fokuserar på verksamhetens syfte och värdeskapande ur ett användarperspektiv.

Stadsarkivet ska bli en kommunicerande organisation som aktivt använder strategisk kommunikation som ett verktyg för att vi ska nå våra mål och vår vision. Den interna kommunikationen ska utvecklas, inklusive det kommunikativa ledarskapet och medarbetarskapet. Stadsarkivet ska utveckla formerna för att lyssna efter befintliga och nya målgruppers behov och önskemål. Det ger en grund för att vidareutveckla ett riktat utbud av produkter och tjänster.

Stadsarkivet ska aktivt söka samverkan med såväl offentliga som privata aktörer för att utveckla verksamheten med nya perspektiv. Arkivens innehåll ska spegla alla stadens verksamheter, invånare och platser. Stadsarkivet ska utveckla sin användardialog under perioden, bland annat genom stärkt närvaro i sociala medier, genom fokusgrupper och

användarundersökningar. Stadsarkivet ska även pröva olika vägar för att ge användare och intressentgrupper möjligheter till fördjupat engagemang i verksamheten.

Stadsarkivets kontors- och arbetslokaler på Kungsklippan behöver moderniseras och anpassas till verksamhetens behov. Arbetsplatserna är för få och för dåligt anpassade till de olika arbetsuppgifter som idag görs vid förvaltningen. En växande verksamhet, med ökad publik efterfrågan och nya uppdrag som förvaltningen av eDok skapar behov av fler arbetsplatser. Arbetsplatserna behöver också bli flexibla för att stödja nya och mer digitaliserade arbetsformer.

Projektet "Rum för effektivt arbete" har inlett detta arbete i nära anslutning till utvecklingen av nya magasins- och arbetslokaler vid Liljeholmskajen. Projektet har lyft fram en rad behov för ett effektivare lokalutnyttjande och bättre stöd för nya arbetsformer. Genom en modernisering i denna riktning kommer Stadsarkivet att effektivisera lokalanvändningen så att fler medarbetare ryms i befintliga lokaler samtidigt som utformning och arbetsmiljö uppdateras och anpassas till dagens och kommande behov.

3 Sammanfattande ekonomisk analys

Efterfrågan på Stadsarkivets tjänster bedöms fortsätta att öka. Sedan 2013 har till exempel besöken till Stadsarkivets på Kungsklippan ökat med mer än 80 procent. Förfrågningsärenden, där enskilda, företag och organisationer begär kopia av eller information ur allmänna handlingar har också ökat med ca 10 procent till 22 000 . Vid Liljeholmskajen ska Stadsarkivet erbjuda en ny attraktiv publik verksamhet. Med nya samarbetspartners och leveranser av fler arkiv bedömer Stadsarkivet att efterfrågan på verksamheten i Liljeholmskajen kommer leda till att öka efterfrågan ytterligare. För att möta kommande efterfrågeökning behöver kapaciteten utökas. Den stora tillväxten av digital information skapar också behov och förväntningar från omvärlden på att utveckla nya digitala tjänster och en ökad tillgänglighet till arkiven. Sammantaget genererar den digitala utvecklingen nya behov av Stadsarkivets kompetens och tjänster från både publik och stadens verksamheter.

3.1 Drift

De nya lokalerna i Liljeholmskajen kommer på sikt att leda till minskade kostnader för stadens arkivförvaring. Initialt kommer lokalhyran för de nya lokalerna och de kapitalkostnader som tillkommer för hyllsystem mm innebära ökade nettokostnader för Stadsarkivet .Prognosen är dock att den utökade kapaciteten i Stadsarkivets nya lokaler kommer leda till ökade leveransintäkter med ca 1 mnkr årligen. Detta innebär att Stadsarkivet via ökade leveransintäkter har full kostnadstäckning för de nya lokalerna omkring år 2024.

Stadsarkivet är systemägare och förvaltare av stadens gemensamma ärende- och dokumenthanteringssystem, eDok. Kostnaderna för förvaltningen av eDok tillkommer utöver den av kommunfullmäktige beslutade planen för Stadsarkivets budget för 2018. Då förvaltningen av eDok är under uppbyggnad är kostnaderna preliminära. Utöver förvaltningen av eDok tillkommer även omslutningsförändringar för breddinförandeprojektet av eDok i stadens alla verksamheter. Projektet för breddinförande påbörjas 2017 och pågår fram till 2020. Budgetmedel tilldelas projektet på årsbasis. För 2017 beslutades det om medel i

samband med stadens årsredovisning 2016.

Nedan redovisas Stadsarkivet bedömning av ekonomiska nettoförändringar jämfört med kommunfullmäktiges budget 2018.

Mnkr	Kostnader	Intäkter	Netto
KF-budget 2018	-78,9	28,7	-50,2
eDok förvaltning	-11,0		-11,0
Stadsarkivets underlag till budget 2018	-89,9	28,7	-61,2
2019			
Lokalkostnader	-2,9		-2,9
Kapitalkostnader	-2,7		-2,7
Arkivleveranser		1,0	1,0
Stadsarkivets underlag till budget 2019	-95,5	29,7	-65,8
2020			
Arkivleveranser		1,0	1,0
Stadsarkivets underlag till budget 2020	-95,5	30,7	-64,8

3.2 Investeringar

I samband med flytten till Liljeholmskajen kommer det under 2018 krävas investeringar om 55 mnkr för hyllsystem, möbelinköp, AV-utrustning, flyttkostnader av arkiv samt andra tillfälliga kostnader i samband med flytten. De årliga kapitalkostnaderna för detta beräknas till 2,7 mnkr. Kapitalkostnaderna ryms under de första åren inte inom driftbudgeten, men kommer succesivt att finansieras via ökade intäkter för leveranser av arkiv.

Bland övriga investeringsbehov under perioden finns bland annat Stadsarkivets kontorslokaler på Kungsklippan som behöver utvecklas för att bli modernare med fler och mer flexibla arbetsplatser.

3.3 Betydande projekt som inte är investeringar

Under perioden kommer Stadsarkivet att driva ett breddinförande av eDok i stadens verksamheter.

Projekt	Startdatum	Slutdatum
eDok breddinförande	201703	202012

4 Övriga redovisningar

Stockholm är en stad som respekterar och lever upp till barnets rättigheter i enlighet med FN:s barnkonvention

Barn och unga ska ha god och likvärdig tillgång till kultur och eget skapande. Stadsarkivets pedagogiska verksamhet ska tillgodose barn och ungas olika behov oavsett var de bor och vilka förmågor de har, och uppmuntra till delaktighet och dialog i utformandet av utbudet. Stockholmskällans verksamhet, som drivs tillsammans med utbildningsförvaltningen och kulturförvaltningen med årskurs 7-9 och gymnasiet som huvudmålgrupper, utvecklas under perioden till att bli mer användbar även för de lägre årskurserna. Projektet *Välkommen till min plats* utvecklar, tillhandahåller och sprider en öppen läresurs som kombinerar kunskap och förmågor kopplat till digitalt skapande och källkritiskt förhållningssätt med styrdokumentens kunskaps- och värdegrundskrav. Idén är att starta i elevernas egen närmiljö och låta dem välja egna platser och låta dem berätta personliga berättelser och tankar kring platsen. Därefter utforskar och värderar eleverna olika källor för att ta reda på platsens historia och hur platsen har förändrats över tid. Till sist reflekterar de över hur de vill att platsen ska se ut i framtiden och varför. Tre digitala plattformar, *Wikipedia*, *Platser* och *Stockholmskällan*, förs här samman till en helhet med utgångspunkt i elevers fysiska närmiljö. Projektet har främst arbetat med elever och lärare från årskurs 1-6.

Personal- och kompetensförsörjning

Stadsarkivet ska kunna fånga och möta de behov som användarna har, och kunna svara upp mot krav på förbättrad och utvecklad service. Perioden kommer att präglas av nya uppdrag för Stadsarkivet och en utveckling mot en alltmer digitaliserad verksamhet, såväl när det gäller användarnas tillgång till information ur arkiven som digitala arbetsformer. Detta kräver delvis ny kompetens hos medarbetarna och chefer som ska leda denna utveckling, och sannolikt även fler medarbetare med annan kompetens än den Stadsarkivet besitter idag.

En alltmer processororienterad verksamhet förutsätter medarbetare med flexibilitet och förmåga att ta större ansvar ur ett helhetsperspektiv. Den önskvärda utvecklingen av verksamheten mot en bredare användning medför ett ökat behov av att kunna identifiera och möta nya användargrupper och ett kommunikativt förhållningssätt hos medarbetare och chefer. Behov av nya kompetenser är också kopplade till de mer övergripande utmaningar staden pekar ut rörande demokratisk och social hållbarhet. Här vill Stadsarkivet öka samverkan med andra verksamheter i staden, särskilt kulturförvaltningen, för att tillsammans se till möjligheterna att utveckla gemensamma lösningar på nya kompetensbehov.

Under perioden kommer arbetet med ett strategiskt kompetensförsörjningsarbete, kompetensanalys och kompetensutveckling att vara prioriterat. Bland annat kommer en bred satsning på att höja den digitala kompetensen hos alla medarbetare att behöva göras. Även rekrytering av ny kompetens kommer att vara nödvändig, något som redan inletts i och med rekryteringar till förvaltningen av eDok. En ökad mångfald bland medarbetare och chefer behöver också särskilt uppmärksammas vid rekrytering.

Stadsarkivet kommer att konkurrera om kompetens som efterfrågas på en bredare arbetsmarknad än tidigare, vilket kommer att ställa större krav på förmågan att rekrytera, utveckla och behålla medarbetare - att vara en attraktiv arbetsgivare för personer med många

olika kompetenser. Genom att vara Sveriges ledande arkiv och genom att erbjuda medarbetarna möjligheter till professionell utveckling kan Stadsarkivet attrahera medarbetare som kan vara med och leda fortsatt utveckling. En viktig del i detta är fortsatt samverkan med akademien, företag och organisationer kring utbildning, forskning och innovation.

För att skapa förutsättningar för att medarbetare ska vilja och kunna gå in i rollen som chef arbetar Stadsarkivet sedan flera år med att identifiera och utbilda medarbetare för kommande chefsuppdrag. Detta arbete kommer att behöva fortsätta, och Stadsarkivet ser gärna en ökad samverkan inom staden på detta område.

Stadsarkivet kommer att fortsätta att verka för en god hälsa och en låg sjukfrånvaro hos medarbetarna. Ett närvarande och kommunikativt ledarskap med rimlig storlek på arbetsgrupperna, olika former av stöd för motion och friskvård, ett strukturerat och proaktivt arbete med arbetsmiljöfrågor såväl som samverkan med företagshälsovården för ett aktivt arbete med rehabilitering är delar i detta arbete.

5 Lokalförsörjningsplan

5.1 Inledning

Under perioden kommer Stadsarkivet att få tillgång till nya verksamhetslokaler vid Liljeholmskajen. Fastighetskontoret köper två stycken bergtrum samt lokal i bottenvåning under bostadshus i en 3-dimensionell fastighetsbildning. Stadsarkivet hyr lokalerna av fastighetskontoret till självkostnadspris. Inriktningsbeslut togs i kultur- respektive fastighetsnämnden hösten 2015 och reviderat inriktningsbeslut våren 2016. I mars 2017 blir köpet klart och ett ärende om genomförandebeslut kommer att lyftas till respektive nämnd den 4 april 2017 och därefter till kommunfullmäktige för beslut.

Stadsarkivets nuvarande verksamhetslokaler

Stadsarkivet har totalt fyra verksamhetslokaler på tre olika platser belägna i Kungsklippan, Frihamnen och Ulvsunda. För Kungsklippan gäller ett 3-årigt löpande hyresavtal med fastighetskontoret. Nuvarande hyresavtal för lokalerna i Frihamnen med Stockholms hamnar AB gäller till och med 2018, med möjlighet att förlängas ytterligare ett år. Hyresavtalet med fastighetskontoret för lokalen i Ulvsunda är tillfälligt och gäller till och med 2018.

I Frihamnen och Ulvsunda är det i huvudsak arkivmagasin och på Kungsklippan är det arkivmagasin, publika ytor och kontor. Den totala lokalytan uppgår till dryga 18 544 kvm, med en hyllmeterupptagning på ca. 90 000 hyllmeter och 3,5 miljoner kartor och ritningar.

Lokalkostnaden uppgår i dagsläget till 22,7 mnkr per år.

- Kungsholmsgatan 3/Kungsklippan 6 (K6): 12 451 kvm, varav 3 275 kvm är kontor och publika ytor
- Magasin 3 Frihamnen (M3): 3 558, varav ca. 250 kvm kan räknas som kontorsytor
- Magasin 6 Frihamnen (M6): 1 535 kvm arkivmagasin
- Ulvsunda: 1 000 kvm arkivmagasin

Besökare tas uteslutande emot på Kungsklippan. All framtagning av arkivmaterial till besökarna sker på Kungsklippan. Arkivmaterial som beställs och finns i magasinerna i Frihamnen och Ulvsunda transporteras till Kungsklippan.

5.2 Beskriv behov/efterfrågan samt bedömning av andra bakomliggande faktorer som förändrar behovet av lokaler

Efterfrågan på Stadsarkivets tjänster ökar inom verksamhetens alla områden. De publika besöken har ökat med över 80 procent sedan 2013, 2017 togs 44 000 besök emot. Nya leveranser av arkiv medför en ökning av antalet förfrågningsärenden där enskilda, företag och organisationer begär kopior av eller information ur allmänna handlingar. 2016 handlade Stadsarkivet ca 22 000 sådana frågor. Efterfrågan på att få leverera arkiv från stadens verksamheter och statliga myndigheter i Stockholms län har ökat och bedöms öka ytterligare under kommande år samtidigt som alla arkivlokaler är i princip fullbelagda. Stadsarkivet nya lokallösning vid Liljeholmskajen kommer tillgodose stadens behov av arkivlokaler och utökad publik verksamhet för överskådlig tid. Lokalerna vid Liljeholmskajen ger förutsättningar att förvara ca. 100 000 hyllmeter arkiv och att skapa och bedriva en modern och attraktiv publik verksamhet för stadens bebyggelsehistoria- och utveckling. Samtidigt skapar de nya lokalerna stora möjligheter till samarbete och samverkan med såväl stadsinternerna som externa aktörer med intresse för och verksamhet inom stadens byggnadshistoria.

För Kungsklippan bedrivs under perioden ett utvecklings- och anpassningsarbete för de publika lokalerna, i samarbete med fastighetskontoret. Parallellt utreds möjligheterna till effektivare och mer flexibel användning av Stadsarkivets kontorslokaler på Kungsklippan, med utrymme för fler arbetsplatser än med nuvarande utformning.

5.3 Kapacitetsbeskrivning

Stadsarkivets nuvarande kapacitet uppgår idag till ca 90 000 hyllmeter samt ca 3,5 miljoner kartor och ritningar och fördelar sig på tre olika magasinområden, Frihamnen, Ulvsunda och Kungsklippan. I samband med övertagande av nya arkivlokaler vid Liljeholmskajen kommer magasinerna i Frihamnen och Ulvsunda att utgå. Ca 45 000 hyllmeter i kapacitet försvinner då. Men vid Liljeholmskajen tillkommer cirka 100 000 hyllmeter, inklusive arkivplats för kartor och ritningar, samt genom förändringar på Kungsklippan ytterligare cirka 10 000 hyllmeter. Därmed blir Stadsarkivets totala kapacitet ca 150 000 hyllmeter för arkivförvaring, vilket säkerställer stadens behov av arkivförvaring inom överskådlig tid.

Vid Liljeholmskajen skapas dessutom arkivyta för Trafikkontoret med möjlighet att förvara upp till 3 000 hyllmeter handlingar.

5.4 Förändringar i lokalbeståndet

Under perioden kommer Stadsarkivet att lämna arkivlokalerna i Frihamnen och Ulvsunda och flytta arkiven till de nya arkivlokalerna vid Liljeholmskajen. Verksamhetsriktningen för de nya arkivlokalerna kommer att vara Stockholms bebyggelsehistoria och bebyggelseutveckling. Dit förs Stadsarkivets kart- och ritningssamling samt andra arkiv som i dagsläget inte är frekvent eftersökta vid huvudverksamheten på Kungsklippan. I de nya

arkivlokalerna kommer Stadsarkivet att samarbeta och samverka med flera andra aktörer med inriktning på Stockholms bebyggelsehistoria. Bland annat kommer Trafikkontoret att flytta sin del av ritningar som idag efterfrågas av konsulter till ett för ändamålet avdelat utrymme om ca 160 kvm. Trafikkontoret kommer själv att ansvara för sin verksamhet med egna medarbetare och i övrigt samverka kring andra resurser. Vidare kommer Stadsarkivet att samarbeta och samverka med Stadsmuseet, Arkitektur- och Designmuseet (ArkDes) samt arkitektutbildningen vid KTH.

Tidplanen för övertagande av bergrummen och därtill hörande lokaler är följande:

- Våren 2017 – köp av fastigheten och genomförandebeslut i kultur- respektive fastighetsnämnden.
- Oktober 2017 – tillträde till fastigheten. Anpassningsåtgärder utifrån verksamhetens behov av lokalerna kan påbörjas.
- Hösten 2018 – inflyttning till nya arkivmagasin och publika ytor samtidigt utgår lokalerna i Frihamnen och Ulvsunda.
- Januari 2019 – öppning av verksamheten för allmänheten

I samband med övertagande av de nya lokalerna vid Liljeholmskajen kommer verksamhetsanpassningar göras även för Kungsklippan. Ett projekt med syfte att skapa fler och flexibla arbetsplatser genomförs under 2017 med förslag till förändringar under 2018.

Vid flytt av kart- och ritningsarkiven till Liljeholmskajen kommer magasin 7 på Kungsklippan att byggas om till kompaktarkiv för förvaring av handlingar.

5.5 Kostnadsutveckling

Fastighetskontoret köper de nya lokalerna (två stycken bergrum á 3000 kvm var samt lokal om ca 560 kvm under befintligt bostadshus) genom tredimensionell fastighetsbildning. Fastighetskontoret anpassar lokalerna för Stadsarkivets verksamhet och hyr ut lokalerna till Stadsarkivet till självkostnadspris. Lokalerna kommer att bestå dels av publika lokaler (läsesalar, utställningsyta, besöksloung och arbetsplatser) och dels arkivförvaring i två plan.

Fastighetskontoret finansierar utgifterna för inköp och anpassning, som uppskattas till ca 117 mnkr, vilket ger en grundhyra på ca. 8,4 mnkr/år. Utöver detta tillkommer investeringsutgifter om ca 55 mnkr för hyllsystem, möbelinköp, AV-utrustning, flyttkostnader av arkiv samt andra tillfälliga kostnader i samband med flytten.

Stadsarkivets nya lokaler för arkiv och publik verksamhet vid Liljeholmskajen genererar en årlig hyra inkl kapitalkostnader om ca 11,1 mnkr. Samtidigt lämnar Stadsarkivet ifrån sig lokaler, där den totala hyreskostnaden är ca 5,6 mnkr. Arkivlokalerna i Liljeholmskajen samt omgjorda magasin 7 på Kungsklippan ger en accessionsyta om totalt 110 000 hyllmeter för handlingar inklusive arkivplats för 3,5 miljoner kartor och ritningar. Hyran för Liljeholmskajen kan relateras till de hyror som Stadsarkivet har för arkivlokalerna Frihamnen och Ulvsunda, där hyrorna för ca 45 000 hyllmeter är 5,5 mnkr.

Nettoökning för de nya lokalerna vid Liljeholmskajen, jämfört med årets hyresnivå, blir cirka 5,6 mnkr per år.

Om magasin 3 i Frihamnen fortsatt skulle användas för arkivverksamhet hade befintliga trähyllsystem behövt bytas, vilket inneburit en investeringskostnad om minst 15 mnkr utan

nåmnvärd kapacitetsökning. Vid ett sådant byte av hyllsystem skulle även tillkommit kostnader för evakuering och återflytt. Med nya arkivlokaler i Liljeholmskajen behöver dessa åtgärder inte utföras, och därmed inga investeringskostnader nedläggas.

I anslutning till kommande leveranser om 3 000 hyllmeter per år räknar Stadsarkivet med intäktsökning om 1 mnkr årligen. Med den årliga intäkten beräknar Stadsarkivet att den ökade hyreskostnaden kommer att vara självfinansierad efter ca 6 år och därmed minska stadens totala kostnad för arkivförvaring.

Den utökade publika verksamhet som följer av etablering vid Liljeholmskajen tillsammans med en bedömd fortsatt ökning av efterfrågan på samtliga Stadsarkivets tjänster genererar under perioden behov av fler medarbetare och nya kompetenser.

5.6 Effektiviseringsmöjligheter

Stadsarkivet har verksamhetslokaler på tre platser, Kungsklippan, Frihamnen och Ulvsunda. I Frihamnen och Ulvsunda är det i huvudsak magasin för arkivförvaring och på Kungsklippan är det magasin och kontor. Den totala lokalytan uppgår till dryga 18 544 kvm, med en hyllmeterupptagning på ca 90 000 hyllmeter samt ca 3.5 miljoner kartor och ritningar.

Lokalkostnaden uppgår i dagsläget till 22.7 mnkr per år och fördelat på nedanstående.

- **Kungsklippan 6 (K6):** 12 451 kvm, varav cirka 1155 kvm är administrativa lokaler. På denna yta finns 108 arbetsplatser. Kostnaden för administrativa lokaler är 2120 kr per kvm, vilket ger en kostnad om 22 672 kr per arbetsplats.
- **Magasin 3 Frihamnen (M3):** 3 558, varav ca. 250 kvm är administrativa lokaler. På denna yta finns 12 arbetsplatser. Kostnaden för administrativa lokaler här är 760 kr per kvm, vilket ger en kostnad om 15 833 kr per arbetsplats.
- **Magasin 6 Frihamnen (M6):** 1 535 kvm: här finns inga administrativa lokaler.
- **Ulvsunda: 1 000 kvm:** här finns inga administrativa lokaler.

Under perioden kommer lokalerna i Frihamnen och Ulvsunda att utgå. Istället tas nya lokaler vid Liljeholmskajen i bruk. Två stycken bergrum á 3000 kvm per styck och bottenvåningen, ca 560 kvm, under befintligt bostadsrättshus framför bergrummen. Efter anpassning av lokalerna kommer den årliga hyran att landa på ca 11,1 mnkr per år. Jämfört med idag blir det en ökning om ca 5,6 mnkr. Med de nya lokalerna utökas Stadsarkivets huvudverksamhet. Den publika verksamheten med läsesalar, programverksamhet med mera kommer att finnas på två platser istället för en som det är idag.

Stadsarkivets kontors- och arbetslokaler på Kungsklippan behöver moderniseras och anpassas till verksamhetens behov. Arbetsplatserna är för få och för dåligt anpassade till nya processororienterade arbetssätt. Fler arbetsplatser behöver tillskapas i samband med nya uppdrag som förvaltningen av eDok samt ökad publik verksamhet. Arbetsplatserna behöver också bli flexibla för att stödja nya och mer digitaliserade arbetsformer.

Projektet "Rum för effektivt arbete" har inlett detta arbete i nära anslutning till utvecklingen av nya magasins- och arbetslokaler vid Liljeholmskajen. Projektet har lyft fram en rad behov för ett effektivare lokalutnyttjande och bättre stöd för nya arbetsformer. Genom en modernisering i denna riktning kommer Stadsarkivet att effektivisera lokalavvändningen så att fler medarbetare ryms i befintliga lokaler samtidigt som utformning och arbetsmiljö

uppdateras och anpassas till dagens och kommande behov.

Stadsarkivet räknar med att anpassningskostnaderna för åtgärder inom ramen projektet "Rum för effektivt arbete" i första hand ska finansieras med ordinarie investeringsbudget och den kapitalkostnad som uppstår finansieras med intäktsökningar under kommande år.

Genom övertagande av bergrummen vid Liljeholmskajen utökas magasinskapaciteten upp till det dubbla jämfört med magasinen i Frihamnen och Ulvsunda. På lång sikt medför detta en kostnadsbesparing och effektivisering i form av lägre hyra för Stadsarkivet som i sin tur leder till lägre kostnader för arkivförvaring för stadens verksamheter.

När de nya lokalerna vid Liljeholmskajen öppnas för allmänheten kommer Stadsarkivet att ha utökad verksamhet på två platser för att kunna möta en ökad efterfrågan på Stadsarkivets tjänster. Förändringen medför ökad tillgänglighet och bättre åtkomst för brukarna till Stadsarkivets information. Den utökade verksamheten vid dessa två platser kräver ytterligare resurser för bemanning och övrigt verksamhetsstöd. Den publika verksamheten med läsesalar, programverksamhet och utställningar på Kungsklippan bibehålls och utvecklas. I Liljeholmskajen kommer motsvarande verksamhet att bedrivas i samverkan och samarbete med andra aktörer såsom Stadsmuseet, Arkitektur- och Designcentrum (ArkDes), Arkitektskolan (KTH) och de tekniska förvaltningarna i staden.

5.7 Övrigt